

EDİTÖRÜN MESAJI

Yılın son sayısında birlikteyiz. Siyasal İslam'ın tahakkümü altında bir yılı daha geride bıraktık. Siyasi iklim bakımından dört değil bin mevsim yaşayan ülkemizin gündemi, bu yıl da sıcak ve bunaltıcıydı.

2021 yılı, içeriden ele geçiremediği seküler kurumlara kayyum atayan AKP Genel Başkanı Erdoğan'ın, Melih Bulu'yu Boğaziçi Üniversitesine rektör olarak atamasıyla başladı. AKP ve güvenlik güçlerinin tahakkümüne uzun süre direnen Boğaziçi bileşenlerinin mücadelesi neticesinde kayyum Rektör Melih Bulu, 15 Temmuz'da geldiği gibi gitmek zorunda kaldı.

Mayıs ayında, insanların temel hak ve özgürlüklerini dinî kurullarla kısıtlamak için pandemiyi fırsat bilen ve seküler yaşam tarzına bir darbe daha indirmek isteyen AKP iktidarının şeriat provası yaptığına şahit olduk. İçişleri Bakanlığı, yayınladığı genelgede böyle bir madde olmamasına rağmen 20 günlük tam kapanma süresi boyunca içki satışını yasaklama girişiminde bulundu.

Üç tarafı denizlerle ve iç tarafı cehaletle çevrili ülkemiz, Temmuz ayının sonunda orman yangınlarına esir oldu. 28 Temmuz'da başlayan ve Akdeniz ve Ege bölgesindeki 47 ilde ve 240 farklı noktada çıkan orman yangınları, THK'nın tarikatçılar tarafından atıl duruma getirilmesi ve AKP'nin kötü afet yönetimi ve yetersiz uçak desteği gibi sebeplerle uzun bir müddet söndürülemedi. Yangınları, Ağustos ayının ortasında Karadeniz bölgesinde meydana gelen sel felaketleri izledi. Tüm bunlar, doğayı talan eden ve dere yataklarını imara açan AKP'nin kötü devlet yönetiminin bir sonucuydu.

Eylül ayına **Barınamıyoruz** hareketi damgasını vurgu. Devlet yurtlarının yetersizliğinden ve artan ev kiralardan şikâyet eden üniversite öğrencileri, başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere yurdun birçok kentinde gösteriler düzenledi. Haklarını gasp ettikleri kesimleri "terörist" ilan etmekte pek mahir olan Siyasal İslamcılar, bu haklı ve mağdur gençleri de "terörist" ilan etmekte gecikmedi. **Barınamıyoruz** hareketini, 14 TL'ye dayanan dolar kuru ve artan enflasyon neticesinde **Geçinemiyoruz** hareketi izledi. 23 Kasım akşamı Ankara-Çankaya'da başlayan ve yurt geneline yayılan gösterilerde "AKP istifa!" sloganları yükseldi.

Yapılan hukuksuzlukları ve yolsuzlukları, güvenlik güçleri ve dini gündemler yoluyla bastırmaya çalışan AKP iktidarının bu yıl sonu itibarıyla çırpındıkça battığını açıkça görüyoruz. Yapılan son anketler, AKP'nin oy oranının %30'un altına düştüğünü gösteriyor. Bu değişimin ilk izlerini, geçtiğimiz günlerde yapılan Türkiye Barolar Birliği seçiminde gördük. Nitekim AKP yandaşı Metin Feyzioğlu, TBB Başkanlığı seçimini Erinç Sağkan'a karşı kaybetti. **Gidiyor gitmekte olan!** Bu ülkenin seküler bileşenleri, devletin anayasal kurumlarını Siyasal İslamcıların işgalinden kurtaracak gibi görünüyor.

Yılın son sayısına özel dopdolu içeriğiyle, 2022 yılının bilançosunu çıkardığımız Ateist Gazete/Yılbaşı Eki'ni kaçırmamanızı tavsiye ederiz. 2022 yılının, dinci gericiğin karanlık perdesinin yırtıldığı; bilim düşmanlığının ve hurafelerin yeryüzünden silindiği; düşünce özgürlüğünün ve insan haklarının tüm gerekleriyle yerine getirildiği sağlıklı ve aydınlık bir yıl olmasını temenni ediyoruz!

YURTTAN HABERLER

Nas ile yönetilen ekonomi

İktidara geldiklerinde, krizden çıkmış, acı ilacı içip finansal reformları gerçekleştirmiş bir Türkiye vardı. Küresel ölçekte ise yağmur gibi dolar yağıyordu piyasalara. Dipten dönen ekonomi hızlı bir büyüme performansına girmişti. Yani içeride ve dışarıda koşullar bundan daha iyi olamazdı. Bu koşullarda küresel kapitalizmin her istediğini yerine getiren bir ekonomi programıyla sıcak parayı çektiler. Sıcak para kârını maksimize etti, çekti gitti. Reel ekonomiye doğrudan yabancı sermaye girişi, beklentilerin çok altında kaldı. Bunun en önemli nedeni, devleti ele geçiren iki Siyasal İslamcı örgütün yolsuzluk ve hukuksuzlukları yüzünden güven ortamının sağlanamaması olmasıydı. Yapılması gereken yapısal reformların hiçbirini yapılmazken, sermaye akışları inşaat ve gereksiz altyapı yatırımlarına gömüldü. Yeğencilik ve yolsuzluklarla gerek ekonomi yönetimi, gerek kamu firmaları, gerek Hazine tam bir arpalığa dönüştürüldü. 2008 yılı krizin ilk uyarısıydı, ama dinleyen olmadı; 2011 de öyle. 2018'den sonra çöküş, davul zurnayla gelmeye başlamıştı. Türkiye'nin tek adam rejimine geçişle birlikte her şey tepetaklak oldu. Yandaş medya ve bürokrasi, bu çöküşü önlemek yerine halkı kandırmayı, manipüle etmeyi, kutuplaştırmayı tercih etti.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti Devleti, tarihinin en büyük kriziyle yüz yüze. Henüz çöküşü tümüyle yaşamış değiliz, ama 2022'nin ilk çeyreğiyle birlikte ekonominin her alanında büyük bir buhran bekliyor ülkeyi. Kur şokları, enflasyon, Merkez Bankasının yanlış politikaları ve yolsuzluklar. Gerçek enflasyonunun %56 ila 80 arasında olduğu tahmin ediliyor. Temel tüketim maddelerindeki artış artık takip dahi edilemiyor; tedarik zinciri kopmuş durumda. Üretmemenin üretmekten daha kazançlı olduğu noktaya adım adım ilerliyoruz.

Ekonomi yönetimindeki beceriksizlikleri ve yolsuzlukları maskelemek isteyen hükümet, alışıldık kozuna başvuruyor ve dinî söylemlerle günü kurtarmaya çalışıyor. Ekonomiyle ilgili görüşlerini kalıcı hale getirmek isteyen hükümet, her türlü manipülasyonla gerçek sorunları gizlemeye çalışıyor. Oysa ekonomi kendi kurallarıyla işlemeye devam ediyor ve iktidarın beceriksizliklerini anında faturalandırıyor. Bu faturanın etkileri hayat pahalılığı olarak halka yansıyor ve bu da, hükümete karşı tepkileri artırıyor. 6. yüzyılda bankacılık sisteminden bihaber ve daha şehirleşme aşamasına bile geçmemiş kabilelerin ekonomik sistemini, 21. yüzyılın şartlarında 7 milyar insan için uygulamaya kalkınca ortaya çıkan sonucu, tüm Türkiye halkı olarak acı bir şekilde deneyimliyoruz.

Krizin en büyük sebebi, iktisat biliminin temel parametrelerini gözmetmeyen bir ekonomi yönetimi. "**Faiz sebep, enflasyon sonuçtur**" gibi bir sakızı çiğneyenler, ülkede tüm faizler sıfırlansa ülkeye maliyetinin 500 milyar TL olacağını, ama faizi indirerek yarattıkları kur krizinin maliyetinin şu ana kadar 3,2 trilyon TL olduğunu göremeyecek kadar kör. Artık 'dış güçlerin oyunu' masalına da kimsenin inanmadığını görünce, her zamanki gibi **Allah'ın adıyla** insanları kandırmaya çalışıyorlar. İşte size son perdeden bir replik: AKP Genel Başkanı R. T. Erdoğan, partisinin grup toplantısında, "**Bu görevde olduğum sürece faiz ve enflasyonla mücadelemi sonuna kadar sürdüreceğim. Bu konuda nas ortada. Nas ortadayken sana, bana ne oluyor?**" ifadelerini kullandı. Hesapsızca nas uygulamak için faiz düşüren hükümet, 19 senelik iktidarı boyunca adını bile anmadığı Çin modelini en sonunda benimsemek zorunda kaldı. Yarattığı kontrolsüz enflasyonun varacağı yer de ancak **Venezuela modeli** olabilir.

"Nas" kelimesi TDK'ya göre "kesin yargı ve dogma" anlamına gelirken, İslami söylemde Kur'an ve sünnetin belirlediği hükümleri belirtmek için kullanılıyor. Ancak market, çarşı ve pazarlarda her gün zamlı etiketlerle karşı karşıya kalan halk, artık iktidara ve ekonomi yönetimine güvenmiyor. Bu politikaya, halkın dindar kesimi de tepkili. İktidar cenahından gelen açıklamaları samimi bulmuyorlar.

Bu sebeple olsa gerek ki, ekonomi yönetiminin tek amiri olan AKP Genel Başkanı, ekonomik buhranı Allah'a havale etti ve Bakara suresinden atf yapıp şöyle dedi: "**Rabb'imiz Kur'an-ı Kerim'de 'Muhakkak sizi biraz korku, biraz açlık ve mallardan, canlardan, ürünlerden biraz eksiltmekle deneriz. Sabredenlere müjdele.' Bu şekilde buyurmaktadır.**" Kısacası, yıllardır ekonomistlerin uyarılarına kulaklarını tıkayan ve ülkenin tüm varlıklarını yok eden bu iktidar, şimdi de sorumluluklarından kurtulmanın peşinde. Ekonomiyi çökerttiler, şimdi de dinî söylemlerle gerçekleri maskeleye çalışıyorlar.

Bu kiş tüm ülkeyi, bugüne kadar hiç yaşanmamış bir ekonomik kriz bekliyor. Bunun tek sorumlusu, mevcut rejim; tek adama kulluk etmek için ülkenin geleceğini yok eden tüm yetkililer de bu suçun en açık faileri konumunda.

Cinnetin eşliğinde bir ülke

Yeni yıla girmemize ramak kala, tarikat ve cemaat yurtlarındaki cinsel ve fiziksel şiddet vakalarına bir yenisi daha eklendi. Antalya'nın Kepez ilçesinde, Antalya İlim ve Kültür Derneğinin yasal olmayan öğrenci yurdunda kalan bir bilgisayar mühendisliği öğrencisi, yurdun açısında tarafından satırla kafası kesilerek öldürüldü. Cinayeti işleyen aşçı İhsan Güney, kurbanın satırla kestiği başını bedeninin üzerine koyup, "**Deccal'i vurдум!**" diye bağırdı. Sonrasında "gizlilik ve yayın yasağı" getirilen olayın tarikat yurdunda gerçekleşmiş olması, son dönemde tarikatla ilişkili şiddet ve taciz olaylarındaki artışa bir kez daha dikkat çekti.

Akılcı düşünceden uzak kalmışlığın getirdiği cinnet ve suç hali, sadece tarikat yurtlarında değil kamusal alanda da kendisini gösteriyor. Geçtiğimiz günlerde İstanbul Başakşehir metrosunda hamile bir kadını taciz eden Emir Y., kendini aklamak için klasik bir dinsel refleksi "**Şeytana uydum.**" bahanesine sığındı.

"Kutsallar" adına işlenen cinayetler, kadın ve çocuklara yönelik artan taciz ve cinayet vakalarıyla birlikte ele alındığında, toplumsal cinnetin eşliğinde bir ülke olduğumuz izlenimini yaratıyor. Tarikat ve cemaatlerin iktidar tarafından böylesine korunup kollandığı, bilimin ve özgür düşüncenin adeta tasfiye edildiği bir dönemde, menüye bir de ekonomik kriz eklenince, ortaya böyle bir tablo çıkması gayet doğal. Cinselliği tabulaştıran, kadını erkeğin mülkü olarak tanımlayan ve "cihat" adına öldürmeyi meşru kılan bir dini doktrinle şekillendirilen bir toplumda, cinselliğin patolojik bir düzeyde sapkınlaşması ve "Allah" adına işlenen suçların artması kaçınılmazdır. Dinin sosyal yaşamdan siyasete kadar toplumun her hücrelerine zarar insanları cinnetin eşliğine getirdiği bir ortamda, **kindar ve dindar projelerin** üretim yeri olan tarikatlara sağlanan ayrıcalıklar derhal kaldırılmalı; akılcı, seküler ve bilimsel eğitimin temin edilmesi için ne gerekiyorsa yapılmalıdır.

Laik eğitime dinci müdahale

Ülkemizde laik eğitim [katlediliyor](#). 20. Milli Eğitim Şûrası, 1-3 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara'da toplandı. Açılış töreni Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılımıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde yapılan ve neredeyse 5. Din Şûrası ile eş zamanlı toplanan şûrada, "okul öncesi öğretim programında din, ahlâk ve değer eğitiminin yer alması" önerisi sunuldu. Ayrıca cemaat ve tarikatların meslek lisesi öğrencilerine daha kolay ulaşmalarını sağlamak için, "Mesleki eğitim öğrencilerinin ahilik ve fütüvvet geleneğine ilişkin farkındalığını artıracak faaliyetler yapılmalıdır." önerisi sunuldu.

Bu gelişmeden yaklaşık 1 hafta önce de, Arnavutköy Aşık Veysel İlkokulu Müdürü Yüksel Bölükbaşı'nın okul duvarlarına dini yazılar yazdırıldığı ortaya çıktı. Söz konusu yazılar açıkça zihin yıkamaya yönelik ve Eğitim-İş Sendikası, çocukların zihinsel gelişimini olumsuz etkileyeceği gerekçesiyle bu yazılar hakkında şikayette bulundu.

Öğretmen, öğrenci ve velilerin de duvar yazılarından rahatsız olduğunu belirten Eğitim-İş İstanbul 5 Nolu Şube Başkanı Hakan Uzun, görüşlerini şöyle aktardı: "İlkokul çağındaki çocukları pedagojik ve ruhsal gelişimini olumsuz olarak etkileyecek bu yazılar nedeniyle okuldaki öğretmenlerimiz, velilerimiz ve yaşları 6 ile 10 arasında değişen öğrencilerimiz rahatsız oldu. Eğitim-İş olarak, çocukların zihinsel ve ruhsal gelişimini korumak ve sağlıklı bir eğitim ortamını tesis etmek adına, söz konusu yazıların kaldırılmasını talep ettik. Bu noktada İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne şikayetimiz oldu. Şikayetimizin değerlendirileceği söylendi, girişimlerimiz sonucu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek, okul duvarlarına yazdırılan bu yazılar silindi. Ancak bazı yazılar kaldı. Tablo şeklinde duvarlara asılan bu yazıların halen kaldırılmadığını biliyoruz. Bu konuda da çalışmamız sürmektedir."

Dinci gericiiliğin, sırtını laiklik düşmanı iktidara dayayarak ağacı yaşken eğmeye çalıştığını sıkça görüyoruz. Yukarıdakine benzer yasa dışı eylemler ancak sağduyulu vatandaşlar sayesinde medyaya yansıyor ve kamuoyu tepkisine göre bazen geri adım atılıyor. Çağdaş eğitim uygulamaları kapsamında, din eksenli eğitimin hiçbir karşılığı kalmamıştır. Başta [zorunlu din dersi](#) olmak üzere, Kur'an kurslarının örgün eğitimle kaynaştırılması ve din eğitiminin okul öncesi dönemde başlatılması gibi gerici uygulamalar, laikliğe açıkça aykırıdır ve dolayısıyla yasa dışıdır.

2022 yılında her çocuğa hakkı olan ücretsiz, çağdaş, laik ve bilimsel eğitime kavuştuğu bir dünya hediye etmek isterdik. Ama ateistler olarak böyle dileklerde bulunmuyor, bunu gerçekleştirmek için birlikte emek vermeye sizleri [davet ediyoruz](#).

DÜNYADAN HABERLER

Çağın ruhu, İbrahimi dinlerin kabusu

İnsanların dinden uzaklaşması, günümüzde İbrahimi dinlerin en büyük sorunlarından biri. Bu bağlamda en büyük korkuyu kiliseler yaşıyor. Özellikle Kuzey Avrupa ve Orta Avrupa'daki Protestan kiliselerinin cemaatleri ciddi bir düşüşle karşı karşıya. İskandinavya'da deizm ve ateizm akımları belirgin bir yükseliş gösteriyor. İlk kiliseden uzaklaşmak şeklinde ortaya çıkan bu eğilim, zamanla dinsel ritüellerden ve İncil'in vaaz ettiklerinden uzaklaşmayı getirdi. Günümüzde hâlâ bir akıllı tasarımcının veya yaratıcının var olduğuna inananlar, deizmin bireysel yorumlarıyla seküler bir yaşamı tercih ediyor. Dinlerin boyunduruğundan kurtulanların sayısı da her zamankinden çok daha hızlı bir oranda [artıyor](#). Dinden uzaklaşmayı, *İbrahimi dinlerin kitaplarından ve öğretilerinden uzaklaşmak* olarak tarif edebiliriz; bu bağlamda Kilise karşıtı Hristiyanlıktan New Age inançlara, apateizmden agnostisizme kadar pek çok yönelim söz konusu.

Üstelik bu durum sadece Protestan dünyası için geçerli değil. Fransız Katolik Kilisesi benzer bir eğilimden muzdarip; Almanya'da da aynı eğilim gözlemleniyor. Katolik Kiliselerinde ortaya çıkan pedofili skandalları, Vatikan'ın siyasi komploları ve yolsuzluklar bu eğilimi büyük ölçüde hızlandırdı. Ancak mesele bu skandalların ötesinde, çağın ruhuyla da doğrudan bağlantılı. Bir yandan Bilgi Çağı ile birlikte etkileşimin küresel anlamda muazzam ölçekte artışı, öte yandan bilimsel ve teknolojik gelişmelerin baş döndürücü hızı ve sosyal hayatın çok daha karmaşık boyutlara ulaşması, çağın ruhunu belirliyor. Dinsel önermeler ve yaşam tarzı, bu çağın insanının taleplerini karşılamaktan çok uzak.

Dinsel dogmaların gündelik hayata uygulanması gerek ibadet, gerek sosyal yaşam açısından her geçen gün daha da olanaksız hale geliyor. İslam coğrafyasında yaşanan dinden uzaklaşma eğilimini çeşitli nedenlerle sağlıklı bir şekilde analiz edemiyor olsak da, Hristiyan dünyasındakine benzer bir sürecin burada da var olduğunu gözlemlemek [mümkün](#). Bu eğilimi tespit edenlerin başında Diyanet İşleri Başkanlığı yer alıyor; *deizm tehlikesinden* dert yanan da onlar. Arap coğrafyasında ise özellikle kadınların ve eğitilmiş genç nüfusun dinden uzaklaştığı, hatta tepkisel bir karşı duruş benimsediği, yapılan araştırmalarla ortaya konuyor. Söz gelimi Suud kadınlarının şeriat yasaları sebebiyle gördükleri baskıların sonucunda dinsizleştikleri ve bu oranın hiç de azımsanmayacak boyutta olduğu ileri sürülüyor.

İnançsızların nüfusa oranı (Gallup 2017)

Çin	% 91
Japonya	% 87
İsveç	% 78
Çekya	% 76
Britanya	% 73
Belçika	% 72
Estonya	% 72
Norveç	% 70
Avustralya	% 69
Danimarka	% 68

Uzakdoğu Asya'da yaygın olan Budizm, Hinduizm ve diğer dinler için de durum farklı değil. Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, dinsizlerin nüfusa oranında başı çeken ülkeler Kuzey Avrupa ülkeleriyle birlikte Uzakdoğu Asya ülkeleri... Çin zaten özel bir konuma sahip; bu ülkede Konfüçyanizm, bir dinden ziyade bir yaşam felsefesi; ayrıca uzun süreli sosyalizm deneyimi de dinin toplum ve birey üzerindeki etkisini ciddi biçimde azaltmış bulunuyor.

Aşı karşıtlarına rağmen...

2019 yılının sonuna doğru Çin'de patlak veren ve tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemisi, 2021 yılına da damgasını vurdu. Türkiye'de Nisan ayına kadar ortalama olarak günlük 10 binlerde seyreden vaka sayısı, 20 Nisan'da 62 bine yükseldi. Aynı dönemde günlük ölüm oranları da 370'lere yükseldi. Türkiye şu an için aşılama sıralamasında dünyada 63. sırada. Ülkemizde 14 Ocak'ta başlayan aşılama süreci sonrasında nüfusun %60'ı (3 doz Sinovac veya 2 doz Biontech olmak üzere) aşılandı. Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre en az iki doz aşı yaptıranların oranı ise %82.

Haziran ayında evrimin bir cilvesi olarak ortaya çıkan **Delta** varyantı özellikle Hindistan'da ani vaka artışına sebep oldu. İnaktif aşılarla kısmen direnç geliştiren bu varyant, aşı karşıtlarının zıvalıkları için bir dayanak noktası sağladı. Güney Afrika'da geçtiğimiz hafta ilk kez teşhis edilen **Omicron** varyantı ise hızla dünyaya yayılıyor. Bu varyantın neden olduğu hastalığın şiddeti, ölüm riski ve aşıya dirençlilik gibi verileri henüz netleşmedi. Ama Dünya Sağlık Örgütü, aşılama oranlarının hâlâ düşük olduğu az gelişmiş ülkeler için varyantın bir sorun teşkil ettiğini belirtti. Üstelik yeni yapılan bilimsel analizler de, varyantın aşı direncini azaltabileceğine işaret ediyor.

Resim: Elizabeth Brockway/The Daily Beast

İnsanlık ölümcül bir virüsle mücadele ederken, bir yanda da dünyanın her yerinde pıtrak gibi biten aşı karşıtları vardı. Aşıların içinde çip arayan, aşılanan insanların vücuduna metal yapıştığını iddia eden, aşı oyununun arkasındaki büyük aktörleri tespit edip *büyük resmi gören* ve buna benzer bilim dışı komplolara zafiyeti olan bir kitle, aşı olmayı reddederek toplum sağlığını tehdit etti. Bu uğurda protesto eylemleri, hashtag çalışmaları vb yaptılar. Hatta parti kurmaya bile karar verdiler. Ne yazık ki bu harekete bazı şarlatan doktorlardan, siyasetçilerden ve ünlülerden de destek geldi ve olan, yine toplum sağlığına oldu. İtalya'da aşı karşıtı bir hekim, aşı kartı (İtalya'da verilen "Yeşil Geçiş") alabilmek için silikon kol taktırıp aşı olmaya gitti.

Dinlerden ve komplo teorisyenlerinden sırt alan aşı karşıtlarının tüm karalama kampanyalarına rağmen, bilim her zaman olduğu gibi insanlığın imdadına yetişti. Rekor sürede üretilen aşılar (özellikle mRNA aşıları) ve antiviral ajanlar, **Delta** ve **Omicron** varyantları dahil COVID-19 ile mücadelede insanlığın en önemli silahı haline geldi. Dünyanın farklı yerlerinde farklı dine mensup insanlar, SARS-CoV-2 adındaki bir RNA virüsünün yol açtığı bir salgının çaresini duada, ibadette, tanrılarda vs ararken, bilimin ışığı salgının çok daha büyük bir felakete dönüşmesini engelledi.

Bilim düşmanlığının ve hurafelerin yeryüzünden silindiği, aydınlık yıllar görmek umuduyla!

BİLİM dolu bir yıl!

Bilimin ışığı yolumuzu aydınlatmaya devam ettikçe, gücünü dinlerden ve hurafelerden alan ilkel akımların etkisi de gitgide azalıyor. Bu yıl bilim dünyasında yine heyecan verici gelişmeler oldu, ancak küresel sorunlarımız henüz çözülmüş değil.

Küresel ısınma ve sera gazı salınım oranlarını azaltmak amacıyla 31 Ekim-12 Kasım 2021 tarihleri arasında Glasgow'da toplanan **Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı** (COP26), 197 ülkenin katılımıyla gerçekleşti. Konferansta, iklim değişikliğine karşı alınacak bir dizi önlem içeren bir anlaşma imzalandı. Küresel sıcaklık artışının 1,5°C ile sınırlandırılması, konferansın ana gündem maddesiydi. Tartışmalı kararların da yer aldığı anlaşmada, üç önemli konuda karara varıldı: Kömürün *aşamalı olarak* azaltılması taahhüdü, emisyon azaltma planlarının düzenli olarak gözden geçirilmesi ve gelişmekte olan ülkelere daha fazla finansal destek sunulması. Türkiye bu yıl konferansa ilk kez Paris Antlaşmasını onaylamış bir ülke olarak katıldı. Konferansta konuşan İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul'a dayatılan Kanal İstanbul projesinin sadece deprem açısından değil, başka açılardan da kentin güvenliğini tehdit eden en büyük risk faktörü olduğunu belirtti.

Bugüne kadar 5 milyondan fazla insanın ölümüne yol açan **SARS-CoV-2** virüsü, tüm aşı ve tedavi olanaklarına rağmen can almaya devam ediyor. Üstelik bu süreçte yeni varyantlar da evrimleşiyor. Bunlardan sonuncusu olan *Omicron* varyantı, ilk verilere bakılırsa aşılardan etkinliğini kısmen azaltacak gibi görünüyor. Ancak bu yıl yaşanan tüm felakete, bilim ve doğa düşmanlığından kaynaklanan tüm acılara rağmen güzel gelişmeler de oldu. Bu yeniliklerden bazılarını aşağıda sizler için derledik.

• COVID-19 ile mücadeleye devam

Bilim insanları, COVID-19 pandemisine yol açan **SARS-CoV-2** virüsünü anlamak ve can kayıplarını önlemek için canla başla çalışmaya devam ediyor. Kasım ayı itibarıyla insanlarda denenmiş olan ve umut vadeden en az **28 aşı** var; bunlardan en yaygın kullanıma ulaşanlar **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech) ve **SpikeVax** (Moderna) aşılardır. Şimdilik FDA tarafından onaylanmış 1 antiviral ilaç bulunuyor (**Veklury**), ancak acil durumlarda kullanımı onaylanmış veya test aşamasında olanların sayısı da artıyor.

• Yeni tedavi seçenekleri

Dünyada bir yılda yarım milyon insanın ölümüne yol açan sıtma hastalığına karşı geliştirilen ilk aşı olan RTS,S/AS01 (**Mosquirix**), Dünya Sağlık Örgütünden çocuklarda kullanılması yönünde destek aldı. Ayrıca Ebola virüs hastalığına yol açan *Zaire ebolavirus*'a karşı geliştirilen **Inmazeb**; erken yaşta yaşlanmaya yol açan ölümcül bir genetik hastalık olan HGPS'a karşı geliştirilen **Zokinvy** gibi başka pek çok tedavi seçeneği doğdu.

• Gen terapisinde gelişmeler

Araştırmacılar, DNA mutasyonlarından kaynaklanan hastalıkları tedavi etmek amacıyla, insan genomunu değiştirmemizi sağlayan bir gen-düzenleme aracı olan **CRISPR** ile 2012 yılından beri çalışıyor. Hatta geçtiğimiz yılın Nobel Kimya Ödülü, bu "genetik makasları" keşfeden iki bilim kadınına verilmişti. Ama makaslanmış kök hücrelerin hastaya *doğrudan* enjekte edilmesi, bugüne kadar yalnızca kan hastalıklarında kullanılan bir yöntemdi. Bilim insanları bu yıl ilk kez, ender görülen genetik bir **karaciğer hastalığını** bu yöntemle tedavi etmeye yönelik klinik deneylere başladı. Doğuştan **körlüğe** neden olan kalıtsal bir hastalığın (LCA) tedavisi de yine aynı yöntemle başarılı sonuçlar verdi. Klinik deneylerin tamamlanıp tedavilerin onaylanmasına daha çok var, ama şimdiden umut vadeden bu ve benzeri yöntemlerle gelecekte birçok genetik hastalığın tedavisi mümkün olabilir.

• Perseverance, Mars'a iniş yaptı

NASA'nın *Perseverance* isimli uzay aracı, 471 milyon km yol katederek 18 Şubat'ta Mars gezegenine başarıyla **iniş yaptı**. Aynı proje kapsamında Mars keşif aracına monte edilen *Ingenuity* isimli helikopter de, ilk defa Dünya dışı bir gezegende uçuş gerçekleştirdi. *Perseverance* adeta yürüyen bir kimya laboratuvarı! Mars yüzeyinden topladığı numuneleri analiz edip, sonuçları eş zamanlı olarak Dünya'ya ileten araç, bugüne kadar elde edilmiş en ayrıntılı verileri sunacak. En az 1 Mars yılı (687 Dünya günü) görev yapacak olan keşif aracı, Mars'ın geçmişini ve yaşamı destekleme potansiyelini daha iyi anlamamızı sağlayacak.

• Uzaya çıkan ilk siviller

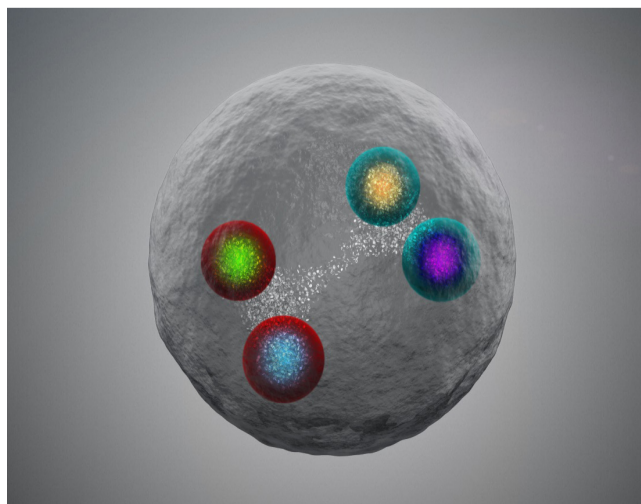
SpaceX firması, Eylül ayında ilk kez tüm mürettebatı sivillerden oluşan bir uzay yolculuğu düzenledi. 4 kişilik bir ekiple gerçekleştirilen ve alçak yörüngede 3 gün süren bu yolculuğa ünlü zenginler katıldı. **Inspiration4** adı verilen görevde **Falcon9** roketleri kullanıldı ve elde edilen gelirlerin, çocuk kanseri araştırma merkezlerine bağışlanacağı duyuruldu.

• Neandertallerin süt dişleri erken geliyordu

120 bin yıl öncesine tarihlenen bir Neandertal bebeğine ait süt dişi örnekleri analiz edildi. Modern insan dişlerinde mine tabakasının günlük oluşum miktarından yola çıkılarak yapılan hesaplamalara göre, süt dişleri Neandertallerde modern insana kıyasla 4 ay daha erken çıkıyordu. Bu, Neandertal bebeklerinin katı yiyecekleri daha erken tükettiklerine işaret ediyor. Ayrıca modern insanın beynine kıyasla daha büyük olan Neandertal beyni, daha çok enerji ihtiyacı duyuyordu. Bu çalışmanın, iki türün beyin hacimlerinin neden farklı olduğuna ilişkin tartışmalara ışık tutabileceği düşünülüyor.

• Yeni bir "tetrakuark" türü keşfedildi

CERN'deki büyük hadron çarpıştırıcısında (LHCb deneyi), **4 kuarktan** oluşan bir parçacık keşfedildi. **Tetrakuark** adı verilen bu yeni parçacığın 2 kuark ve 2 antikuaraktan oluştuğu ve şimdiye kadar bulunan tüm parçacıklardan daha uzun ömürlü olduğu ifade edildi. Bu keşfin, atom çekirdeğindeki kuantum etkileşimlerinin ve nükleer kuvvetlerin anlaşılmasında devrim niteliği taşıdığı açıklandı.

• 224 yeni ötegezegen keşfedildi

Ötegezegenler, Güneş Sistemimizin dışında, Güneş'ten başka bir yıldızın yörüngesinde dönen gezegenlerdir. Aralık 2021 itibarıyla toplam 3.604 gezegen sisteminde 4.878 ötegezegen keşfedildi. Bu sistemlerden 807'si 1'den fazla gezegen içeriyor.

• Yeni keşfedilen türler

Gezegeneğimiz muazzam bir biyoçeşitlilik sergiliyor. Bugüne kadar tanımlanmış türlerin sayısı tahmini olarak 2 milyon civarında. Bilim insanlarına göre, dünyada yaşayan türlerin **% 86-99'u** da hâlâ keşfedilmeyi bekliyor. Bu yıl tanımlanıp isimlendirilen türler arasında yeni balina, ahtapot, kurbağa, kertenkele, örümcek, bukalemun, iguana, güve, yılan, yarasa ve böcek türleri var; ayrıca yeni tanımlarına ve taksonomik isimlerine kavuşan kara yosunu ve tütün bitkisi türleri de oldu.

Şu an için dünyada yaşayan türlerin kapsamlı bir envanterini çıkarmaktan uzağız ve henüz keşfedilmemiş olan kaç tür bulunduğunu bilmediğimiz için kaçının tükenmiş olduğunu da kestiremiyoruz. Ancak Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın (WWF) yayımladığı bir hesaplama göre, 1 yılda türlerin en az **%0,01 - 0.1'i** tükeniyor.* Ne yazık ki bu oran, *doğal tükenme oranının* bin ila on bin katı civarında.

* Tükenme tehlikesi altındaki türlere [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

• İnsanın bir atası daha tanımlandı

Güncel analizler, **Harbin kafatası** olarak bilinen fosilin günümüzden 146 bin yıl önce yaşamış bir türe ait olduğunu ortaya koydu. **Homo longi** olarak isimlendirilen ve popüler kültürde **Ejderha Adam** diye anılan bu yeni *Homo* türü, bize Neandertaller'den bile daha yakın olabilir. Uzun zamandır kayıp olan kardeş soy hattımızı bulduğumuzu belirten bilim insanları, bu fosilin insanın evrimini anlama çabalarımıza yepyeni bir yön verebileceğini söylüyor.

• Yapay Zeka, insan vücudundaki binlerce proteinin yapısını tahmin etti

Bilim insanları uzun zamandır doğanın en büyük sırlarından birini çözmeye çalışıyor: Bir amino asit zinciri işlevsel bir proteine dönüşmek üzere katlanırken nasıl bir 3 Boyutlu şekil alır? Google'ın **DeepMind** isimli yapay zeka algoritmasıyla çalışan **AlphaFold** programı, "protein katlanma problemi" olarak bilinen bu soruyu aydınlatmak yönünde önemli adımlar atıyor. Bu yıl binlerce protein ve bileşiğin yapısını tahmin eden DeepMind, yakın zamanda insan vücudundaki bütün proteinlerin yapısını içeren bir veritabanı yayınlacağını duyurdu. Bu teknoloji, hastalıkların teşhis ve tedavisine yardımcı olacak.

• Evrendeki en eski kuasar keşfedildi

Evrende bilinen en parlak cisimler olan kuasarlar, tıpkı bir karadelik gibi davranır. Ama kara deliklerin aksine, yuttukları maddenin bir kısmını ışık hızına yakın bir güçle geri kusar ve uzaya radyo sinyalleri gönderirler. Bilim insanları, dünyamıza 13 milyar ışık yılı uzaklıktaki süper kütleli bir kara delikten yayılan radyo sinyallerini gözlemleyerek, **P172+18** adını verdikleri bir kuasar keşfetti. Kendi galaksisinin merkezinde bulunan bu kuasar, Güneş'ten 300 milyon kat daha parlak ve şimdiye kadar keşfedilen **en eski gök cismi!** Yakın zamanda yörüngeye yerleşmesi beklenen **James Webb** teleskobuyla bu tür gizemli cisimler hakkında daha ayrıntılı bilgiler elde edilmesi bekleniyor.

• Hubble teleskobu dünyaya açıldı

NASA, Hubble teleskobunu daha fazla araştırmacının hizmetine sunan eş zamanlı bir yöntem geliştirdi. 2018 yılında temelleri atılan ve dünyadaki diğer araştırmacıların da yararlanabilmesi için kullanılan yöntem sayesinde, 2021 yılında yeni gözlemlerde %32'lik artış oldu. Uzaydaki yeni keşiflerin farklı araştırmacılar tarafından teyit edilmesine de yarayan bu yöntemin, bilgi kirliliğini ortadan kaldırıp sonuçların güvenilirliğini artıracığı söyleniyor.

• Beynimiz küçülüyor

4 milyon yılda vücut ve beyin kütlesi önemli oranda artış gösteren *Homo sapiens*'in, son 50 bin yıldaki evrimsel süreçte beyninin gitgide küçüldüğü anlaşıldı. 25 adet *Homo sapiens* kafatasının incelendiği araştırmaya göre, modern *Homo sapiens*'in beyni, bu süreçte fiziksel ve sosyal değişimlerden ötürü %5'ten fazla bir küçülme gösterdi. Bu sonucun, zekayı doğrudan etkileyip etkilemediği bilinmiyor.

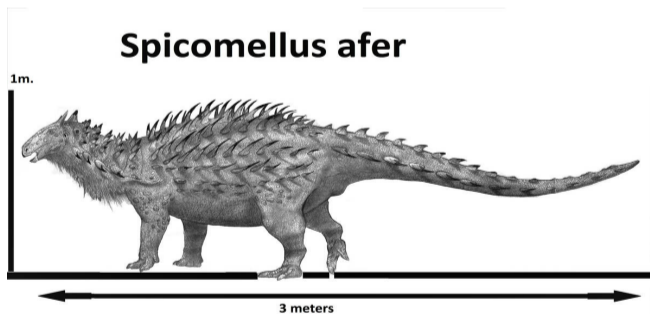

• İnsan zekasının kaynağı nereden geliyor?

MIT'den araştırmacılar, insan beyni ile diğer memeli beyinleri arasında önemli bir farklılık saptadı. Çalışmaya göre, insan beyninde iyon akışının sağlandığı nöral kanallardaki madde yoğunluğu diğer canlılara göre çok daha düşük. Böylece insan, diğer memelilere kıyasla, düşünmek ve problem çözmek için kullandığı nöron ağlarına daha fazla enerji aktarabiliyor. Bu bulgunun, insan zekasının diğer memelilerden neden daha gelişkin olduğuna ilişkin araştırmalarda son derece önemli bir kilometre taşı olabileceği belirtiliyor.

• Tuhaf bir dinazor türü keşfedildi

Dinazorların evriminde çok önemli bir bulguya ulaşan bilim insanları, kaburgalarından sırtına doğru kemik çıkıntıları bulunan yeni bir dinazor türü keşfetti. *Spicomellus afer* diye isimlendirilen bu tür, olağanüstü kemikli zırhlarıyla bilinen *Ankylosaurus* adlı dinazor cinsinin en eski temsilcisi ve türünün Afrika kıtasında keşfedilen ilk örneği. Fas'ta yapılacak kazı çalışmaları, bu ankylosaur türünün dinazorlarda zırh evriminin tek örneği olup olmadığını ve bu evrimsel sürecin tek seferde gerçekleşip gerçekleşmediğini ortaya koyacak.

• Laboratuvarında antimadde üretilebilir mi?

Yüksek frekanslı lazer emisyonları sayesinde, laboratuvar ortamında nötron yıldızlarına benzer bir ortam yaratılarak antimadde üretilebileceği anlaşıldı. Evrendeki antimaddenin *Big Bang* sonrasında neden baskın gelmediği sorusu, hâlâ sırrını koruyor. Bilgisayar simülasyonlarına bakılırsa, bu yeni yöntem sayesinde büyük çarpıştırıcılara gerek kalmadan da antimadde üretilebilecek.

İnsanlığın akıl ve bilim yolundan sapmaması umuduyla, gezegenimize bilim dolu nice yıllar diliyoruz.

DERNEKTEN HABERLER

Ateizm Derneği 2021'de neler yaptı?

2021'in sonuna yaklaşırken yıllık Z raporu almanın, şapkamızı önümüze koyup düşünmenin tam zamanı. Dernek olarak yan gelip yatıyor muyuz? Yerimizde mi sayıyoruz? Güçleniyor muyuz, yoksa kan mı kaybediyoruz? Bildiğiniz gibi pandemi tedbirleri nedeniyle bu yıl da etkinliklerimizin büyük bir kısmını online olarak gerçekleştirmek zorunda kaldık. Bakalım derneğimiz bu yıl Türkiye'deki dinsizler ve laiklik mücadelesi için neler yapmış:

- Ayda 2 sayı olmak üzere yılda toplam **24 Ateist Gazete e-bülten** ve **24 Ateist Gazete haber bülteni videosu**
- **100+ makale** ve **haber** yazısı
- 10 hafta süren ve toplam **13 dersten** oluşan Ateizm Derneği **2021 Bilim ve Felsefe Okulu**
- 22 Haziran 2021 tarihinde yapılan **Olağan Genel Kurul** ve derneğin **yeni idari kurullarının seçilmesi**
- Türkiye'deki dinsizlerin haklarını savunmak amacıyla yapılmış **7 suç duyurusu**
- TCK 2016/3 kapsamında **11** dosyaya hukuki danışmanlık hizmeti
- **Zorunlu din dersi** ve **yüksek ezan sesi şikayeti** konusunda **7** dosyaya **hukuki danışmanlık hizmeti**
- Dernek aleyhine açılan **1 davadan beraat**
- Sadece üye ve gönüllülere açık olan **12 Ateizm Derneği Çilingir Sofrası**
- Herkese açık ve ücretsiz olan **11 (online) Ateizm Derneği Tanışma Toplantısı**
- Herkese açık ve ücretsiz olarak **4 şehirde** (İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya) eş zamanlı olarak gerçekleştirilen **Piknik etkinlikleri**
- Antalya'da yüz yüze **Tanışma Toplantısı**
- **Discord platformunda 8** adet ödüllü münazara/yarışma etkinliği
- **Turan Dursun'u anma** etkinliği (online)
- **Devlet korumasız dernek korur!** **İstanbul** ve **İzmir**'de Sivil Savunma Atölyeleri
- **50'ye yakın yarışma** ve telefon konuklarına hediye kitap gönderimi
- Derneğimize emeğini bağışlayan üye ve gönüllülerimiz arasından seçilen Ayın Gönüllüsüne kupa/plaket ödülleri takdimi
- 2021'de dernekten **1** üye ihraç edildi. **2** yeni danışman personel, **7** yeni yönetici, **27** yeni üye ve **44** yeni gönüllü kazanıldı.
- **A.D. TV Youtube kanalında 164** yeni video içeriği, toplam **1,3 milyon** görüntülenme, **212 bin** saat izlenme süresi ve **8.500** yeni abone
- **Clubhouse** ve **Twitter Spaces** platformlarında yapmaya başladığımız tartışma/söyleşi/münazara yayınları
- **Ateist Mülteci Yardım Programı** (ARAP) kapsamında yeni yabancı sponsor/partner kurumlarla işbirliği; gözaltı, mülteci kampı ya da geri gönderme merkezinde olan mülteciler için **S.O.S. Mesaj Kutusu** hizmetini başlatılması, mültecilere özel **2 eğitim atölyesi**; **10** dosyaya ev, **5** dosyaya iş, **11** dosyaya hukuk, **7** dosyaya destek mektubu, **13** dosyaya finansal/ eğitim danışmanlık hizmeti; haftada 2 kez olmak üzere **35 ARAP Türkiye** ve **18 ARAP Admins** (idari) çalışma toplantısı
- Yurtdışına iltica etmek zorunda kalan **3** üyemize referans mektubu temini
- Projelerimiz için **4** adet yerli/yabancı hibe/fon başvurusu
- **13** ihtiyaç sahibine ücretsiz **psikolojik rehberlik/danışmanlık hizmeti**
- Konuk olarak katıldığımız **6** yerli ve **1** yabancı (online) etkinlik

- Konuk olarak yer aldığımız **15** yerli/yabancı radyo/TV/gazete/YouTube **röportajı/yayını**
- Ülke genelinde çıkan yangınlardan sonra 30 Temmuz 2021 tarihinde **Tema Vakfı'na** dernek olarak **100 fidan bağışı**
- Kamuoyuna yönelik **9 basın açıklaması**
- **Ateizm Derneği Çağrı Merkezine** ve kurumsal WhatsApp hattımıza gelen **1095** sorunun yanıtlanması
- E-posta, sosyal medya ve çeşitli platformlar üzerinden iletilen **600'e** yakın mesajın/sorunun yanıtlanması
- Youtube'da **9 bin**, Twitter'da **8 bin**, Facebook'ta **4 bin**, Instagram'da **3 bin**, Clubhouse'da **bin** yeni takipçi
- **10+** WhatsApp ve **100+** Facebook grubundan oluşan **A.D. Temsilciliği gruplarımızın** tekrar hayata geçirilmesi
- Kurumsal, idari ve mali şeffaflığımızı tescilleyen **www.acikacik.org** resmi üyelik müzakerelerinin başarıyla sonuçlanması
- Yıl boyunca her hafta gerçekleştirilen **45** adet A.D. Yürütme Kurulu toplantısı, **8** adet Yönetim Kurulu toplantısı, **10+** özel çalışma/acil durum toplantısı ve dernek yöneticilerimizin **52** haftada yaptığı **70+** toplantı. (A.D. Disiplin ve A.D. Denetim Kurulu toplantıları ve komisyon gruplarının münferit çalışma toplantıları bu istatistiğe dahil değildir.)

BİZE ULAŞIN

E-Bültenimizde yer vermemizi istediğiniz haberleri **iletisim@ateizmdernegi.org.tr** adresine yollayarak önerilerinizi bizimle paylaşabilirsiniz.

Ateizm Derneği
Çağrı Merkezi
+90 (850) 840 2337

Ateizm Derneği
Artık Yalnız Değiliz

• Kasım ayında İstanbul Sözleşmesi eylemlerinde yaşanan hak ihlalleri ve cezasızlık raporunu açıklayan Toplumsal Hukuk Kadın Grubu'nun (THKG) paylaştığı veriler, haklarını arayan kadınlara yönelik polis şiddetini gözler önüne serdi.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nde, kadınlar ve LGBTİ+'lar, erkek şiddetine karşı her yıl olduğu gibi sokak eylemlerine katıldı. Eylemlerde THKG'nin verilerini doğrularcasına polis şiddeti yaşandı.

İstanbul'da Ebubekir Camii yatılı Kur'an kursunda kadrosuz belletmen Fatih Öztürk isimli şahsa, 10 ila 13 yaş arasındaki 4 çocuğa cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle 33 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası verildi. Sanığa çocuklara karşı "basit yaralama" suçundan ise toplam 18 bin TL adli para cezası verildi.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi, kendine şiddet uygulayan ve seks işçiliğine zorlayan H.K.'yi hayatta kalmak için öldüren Çilem Doğan'a verilen 15 yıl hapis cezasını onadı.

• Aralık ayında bir yılı ardımızda bırakırken ve şans eseri hayatta kalırken, uğradığımız şiddete karşı birlikte iyileşmeye ve üretmeye devam etmeye çalışıyoruz; devam da edeceğiz. Bir kadın, bir çocuk, bir trans ayrımcılığa uğruyor, şiddet görüyorsa herkes şiddet görüyordur. Kimsenin cinsiyet kimliği ya da cinsel yönelimi dolayısıyla ayrımcılığa uğramadığı, istismar edilmediği ve şiddet görmediği bir dünyada yaşayana dek sürdüreceğimiz mücadelemizin tekrar altını çiziyor; hayatı savunuyor, hayatlarımızın ve ruh sağlığımızın kimsenin inisiyatifinde olmamasını istiyoruz. Erkek adalet değil gerçek adalet istiyoruz ve yineliyoruz: **Biz yaşamak istiyoruz!**

Üniversitelerimiz bu yıl da göz doldurdu...

Bilim yuvası olması gereken üniversitelerimiz bu yıl da çıkarıcı çevrelerin kurbanı oldu. Bazısı aile şirketine dönüştü, bazısı kayyum rektörlerin eline bırakıldı ve polis şiddetine sahne oldu, bazısı da sahte akademisyen çalıştırdı. Ama bu yılın skandallarına geçmeden önce, ufak bir zaman yolculuğu yaparak birkaç yıl geriye gitmekte fayda var.

• **2020 - Rektörlüğünü** AKP eski milletvekili Prof. Dr. Cem Zorlu'nun yaptığı **Necmettin Erbakan Üniversitesi**'nde, "Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği" yazılı sınavından yüksek not alan birçok personele mülakattan düşük not verildiği ve bu personelin başarısız gösterildiği anlaşıldı. Görevinde yükselenler ise yalnızca akademisyenlerin eş ve yakınları oldu.

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Burhan Akpınar, öğretim görevlisi kadrosu için tam da kendi kızının kriterlerine uyan bir şart koştu: "Mobbing konusunda çalışmalar yapmış olmak." Üstelik kızının makalesini de, editörlüğünü yaptığı dergide yayımladı.

• **2019 - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi** eski Rektörü Yücel Acer'in eşi memur, Genel Sekreterinin kızı araştırma görevlisi, Genel Sekreter Yardımcısının eşi de öğretim görevlisi kadrosuna alındı. Üniversite yönetiminden

başlayarak, kadroları farklı fakültelerde olan onlarca akademisyen eşinin üniversiteye atandığı, üniversitede yaklaşık 250 akademisyenin ÇOMÜ çatısı altında bir akrabasının bulunduğu tespit edildi.

• **2018 - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi**'nde açılan kadro sınavını, her biri bir öğretim üyesinin eşi veya akrabası olan kişiler kazandı. İİBF Öğretim Üyelerinden birinin oğlu Rektörlük'e uzman, Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısının eşi öğretim görevlisi, Rektör Danışmanının eşi de MYO'ya müdür olarak atandı.

2021 yılına geldiğimizde...

• Diktatör kayyumlar

2 Ocak 2021'de Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü kayyumluğa dönüştürüldü ve kapılarına kelepçe takılan BÜ öğrencileri darp edilirken, öğrencilerinin yanında duruş sergileyen kimi hocalar ihraç edildi. Metallica sevdiğini söyleyerek sempati kazanmaya çalışan Kayyum 1. Melih, intihallerle dolu akademik hayatının ortaya çıkmasıyla, bir gün aniden oturtulduğu koltuktan bir gece ansızın alındı. Yerine getirilen Kayyum 2. Naci ise, BÜ akademisyenleri tarafından, haftanın her iş günü **#KabulEtmiyoruzVazgeçmiyoruz** sloganıyla protesto edilmeye devam ediyor.

• Sayıştay ve YÖK'ün üniversiteler için hazırladığı denetim raporlarında, **Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi**'nin 2018, 2019 ve 2020 yıllarına ait rakamlarında dikkat çekici farklılıklar var. Örneğin YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme 2021 raporuna göre, RTE Üniversitesi 2018 ve 2020 yılları için "sıfır", 2019 yılı için de 200 milyon lira bağış almış. Oysa Sayıştay Denetim Raporuna göre, hayırseverler RTE Üniversitesi'ne üç yılda 703 milyon TL'ye yakın bağış yapmış görünüyor. Kısacası bağışlarda 503 milyon 80 bin liralık bir açık var. Kimin cebine gittiği de bilinmiyor.

• 2020'de **Pamukkale Üniversitesi**'nde eşine özel kadro açan Hüseyin Bağ'ın rektörlükten alınması üzerine onun yerine rektörlüğe getirilen Prof. Dr. Ahmet Kutluhan da geleneği bozmadı ve danışmanının gelinine özel kadro açtı. Böylece 17 Eylül 2021 tarihli Resmi Gazete'de PAÜ öğretim görevlisi alımıyla ilgili yayımlanan ilan şartları, tek bir kişiyi işaret etti: Rektör Danışmanının gelinini.

• İstanbul Aydın Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı için açtığı kadro ilanında, "Doçentliğini İlahiyat Anabilim Dalında almış ve bu alanda çalışmalar yapmış" olmayı şart koştu.

• Dil barajını geçenler Fetöcü

Ocak ayında YÖK Başkanı Yekta Saraç, Twitter üzerinden bir açıklama yaparak, "doktora ve doçentlik müracaatlarında aranan asgari YDS puanının aynı olmasının nitelik bakımından zafiyet oluşturduğu" yönünde şikayetler aldıklarını duyurdu. Bu kapsamda yapılacak çalışmalar için akademisyenlerin görüşünü almak isteyen YÖK, öğretim üyelerine, doçentlik için istenen asgari YDS puanının yükseltilmesine ilişkin bir anket gönderdi. Akademikle ilgisi bulunmayan birtakım **şahıslar** ise, YDS barajının yükseltilmesinin Anadolu akademisyenlerin önünü keseceğini öne sürerek, akademiye dil barajını geçenlerin "ya Batıcı, ya da Fetöcü" olduğunu iddia etti. Aşağılık kompleksinin böylesi!

• Ev yapımı akademisyen

Bu yıl nur topu gibi bir sahte-akademisyenimiz oldu! **Aksaray Üniversitesi**'nde "akademisyenlik" yapan **Zehra Zulal Atalay Laçın** meğer ne Doçentmiş ne de Doktor! Hatta örgün öğretimden bile mezun değilmiş.

Bir yanda akademik intihaller ve haksızca yapılan torpiller, bir yanda sahte diplomalı Ordinaryüsler. İlim irfan yuvası dediğimiz üniversitelerimizde artık İngilizce bilmek bile **Fetöçülük** alameti sayıldığına göre, akademiye yıllarını verenlere bol şans dileyelim.

2022 yılında üniversitelerimizin her şeye rağmen seküler ahlakın ışığıyla aydınlandığını görmek, yeni yıl dileklerimizden biri olsun.

Pandemik komplolar

Geçtiğimiz yıla ilişkin değinilmesi gereken önemli olaylardan biri de, komplo teorilerine ve sahte bilim/tıp şarlatanlarına inananların sayısında ve etki alanında önemli ölçüde bir artış olmasıydı. Koronavirüs ve aşısıyla ilgili komplo teorilerinden tutun da, Bill Gates'in tüm insanlara sinsice çip takmak istediğine varan teorilere kadar, küresel salgından taşıy başka konulara yayılan komplolar bu çerçevede değerlendirilebilir.

Komplo teorileri her zaman, her konuda üretilir ve belirli dar bir kitle tarafından yayılmaya çalışılır. Peki son iki senede ne oldu da komplo teorisyenlerine inananların sayısı bu kadar arttı?

Küresel çaplı kapitalist sömürü düzeninin salgınla mücadeleye de insancıl bir şekilde yaklaşmamış olması, egemen sınıfların kendi kârlarını koruyacak ölçüde kontrollü bir salgın politikasıyla yetinmesi, Afrika kıtasının neredeyse kaderine terk edilmesi ve başka örneklerle desteklenebilecek küresel sağlık ve salgın politikaları, insanların devletlere ve uluslararası kurumlara güvenini ciddi anlamda zayıflattı. Böylece sınıf bilincinden yoksun, başkası için artı-değer üretmekten yorgun düşmüş ve sorgulayıp düşünmeye vakti kalmadığı için cahil kalmış kitleler, en kolay açıklama olan komplo teorilerine inanmayı seçti. Bu durumda kapsamlı bir şekilde düşünmeye, araştırmaya ve öğrenmeye vakti olmayan yığınları suçlamak kimseye fayda sağlamaz. Ancak komplo teorilerinin etkinliğinin artmasıyla bilimin itibar kaybetmesi ve karanlığın hortlaması, suçlusu kim olursa olsun tüm insanlık için tehlike yaratır. Dolayısıyla suçluyu doğru tespit etmek bu noktada önem arz eder ve bu komplo ortamında bunu yapmak çoğu zaman kolay değildir. Aslında egemenlerin istediği de bir bakıma budur: İnsanların gerçek sorumluları görmezden gelip saçma sapan komplo teorileri içinde boğulması ve bu girdaba kapılarak, gerçeği hayalden ayırt edemeyecek hâle gelmesi.

Burada "*Ne yapmalı?*" sorusuna yanıt aramaya yerimiz yok. Ama konuyu, somut bir sonuca işaret ederek noktalayabiliriz: Mevcut düzen sürdükçe, bilimi ve aydınlanmayı savunanları hem daha zor günler hem de daha büyük sorumluluklar bekliyor. 2022 yılına girerken, Türkiye'nin aydınlanma savaşılarını birlik olmaya ve uygarlığın meşalesini her zaman olduğu gibi taşımaya davet ediyoruz.

2022 yılı, komplo teorilerinin değil akılcı düşüncenin yılı olsun!

